

BULETINUL EPISCOPIEI

Buletin informativ al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu reședința la Giula
Apare cu binecuvântarea † Preasfințitului Părinte Episcop Siluan – Anul VII. Nr. 10 (78), octombrie 2009

Despre spiritualitatea și sacralitatea euharistică în timpurile noastre

Înainte de a intra în reflecțiile asupra Sfintei Liturghii, în a înțelege ce este ea și care-i este rolul în viața creștină, e nevoie a pune început prin a arăta temeiul ei și a celorlalte Sfinte Taine în Hristos, Dumnezeu-om. Acest fundament stă în argumentul de neclintit al expresiei că Adevărul este Persoana lui Iisus Hristos și că viața noastră înseamnă participare, experiență, comuniune cu Hristos ca Adevăr, Persoană și Viață. „Cuvântul s-a făcut trup și s-a sălășluit între noi” (Ioan 1,14) – afirmație ce constituie baza și noua bucurie a Bisericii. El a lăsat Trupul Lui (Biserica) și a trimis pe Duhul Său și nu un sistem filozofic și nici n-a întemeiat o nouă religie. De la începuturi până astăzi o găsim strânsă în jurului Mesei Domnului, căci „stăruiau în învățătura Apostolilor și în comuniune, în frângerea pâinii și în rugăciuni” ne relatează Faptele Apostolilor în capitolul 2 cu 42. De atunci, aflându-se în stare permanentă de ascultare ea, Biserica – trup a lui Hristos și comuniune a Duhului Sfânt, este fidelă îndemnului Mântuitorului; de la Cina cea de Taină, care spune ca „Aceasta să faceți întru pomenirea Mea” (Matei XXVI, 26-28) Aici, în adunarea (sinaxa) liturgică, se găsește isvorul vieții, centrul ei, de aici decurge învățătura nouă, harul ei sfințitor și modul în care ea se conduce. Adevărul ei este viață; împărtășire de viață: „Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi.” (Ioan 6, 53).

De aceea, noi suntem chemați să realizăm și să conștientizăm adevărul Cultului Ortodox care actualizează și permanentizează relatarea scripturistică raportată la viața Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Relatarea

biblică și istorică a Mântuitorului constituie, de fapt, realitatea cultică, euharistică a Lui, iar Taina Sfintei Euharistii este o „capodoperă a iubirii, a milei și a atotputerniciei divine”¹. Centrul cultului liturgic al Bisericii este recunoscut în mod covârșitor ca fiind Euharistia. “Trupul istoric al lui Iisus Hristos, așa cum a trăit, a murit și a înviat, cum strălucește preamărit la dreapta Tatălui, se găsește în

Liturghia Îngerească, pictură murală din biserica Mănăstirii Filantropion, Insula Ioanina, 1542.

mod real pe Sfânta Masă și se oferă credincioșilor ca fiind Cina cea de Taină”².

Memorialul sau cultul euharistic redă întreaga iconomie a mântuirii neamului omenesc, mergând chiar dincolo de întrupare. Sensul Euharistic este unul totalizator, deoarece întreaga istorie trecută, prezentă și viitoare este în ea³. Euharistia ne reamintește de creația lumii, de cădere, de sfășietoarea căutare a lui Dumnezeu, de întruparea Domnului, de patimile, moartea și Învierea Lui, de Sfânta Sa Înălțare și de focul pogorător și întemeietor al Duhului. Recapitulând întreaga istorie, Euharistia se deschide totodată spre eshaton, făcându-ne din fii vremelnici ai istoriei, fii nemuritori ai Împărăției veșnice deja începute. Eshatologia este gustată în Euharistie iar Sfânta Euharistie arvunește plinătatea

Împărăției ce va să vină. Sfântul Ignatie Teoforul numea Euharistia „leac de nemurire, doctorie pentru a nu muri”. Sfântul Irineu de Lion (sec. II) a folosit teologia Euharistiei în luptă cu dochetismul și gnosticismul care arată că Hristos a avut trup aparent, arătând că Euharistia este cu adevărat Hristos, că El este viață și ființă în același timp, că El se dă ca viață, ca și comuniune în Sfânta Euharis-

tele sale încorporate în Sfânta Scriptură ori în Sfânta Tradiție, dacă nu, totul este verbalism sectar, fraze învățate mecanic din textele Scripturii, răstălmăcite după bunul plac.

Potrivit învățăturii unui alt mare teolog al Bisericii – Sf. Nicolae Cabasila, „vremea aceasta (a Euharistiei) înseamnă vremea aceea (a Iconomieii), prin această Sfântă Taină noi fiind contemporani evenimentelor trecute și viitoare din istoria sfântă a Mântuirii. Prin ea, veșnicia se manifestă și activează în realitatea cotidiană”⁴. *Ca participanți la această Taină, ieșim din ciclitatea amețitoare a istoriei și suntem introduși în prezentul continuu al veșniciei, deoarece Iisus Hristos este ieri, azi și în veci Același.*

Sfânta Scriptură și Cultul se întâlnesc în conținutul și finalitatea edificatoare a lor, căci scopul revelației divine unitare a Bibliei și a Cultului este îndumnezeirea omului în Hristos, hristificarea lui: „Hristos al Evangheliei și Hristos al Euharistiei sunt Unul și Același Hristos, Dumnezeu, Omul, Iisus Hristos”⁵. Liturghia își are începutul în Evanghelie, iar Evanghelia își continuă dinamica transfiguratoare în Sfânta Liturghie. Împărăția anunțată la începutul Sfintei Liturghii este aceeași cu Împărăția a cărei dimineață este vestită de „îngerul Domnului” prin cuvintele: „pocățiți-vă că s-a apropiat Împărăția Cerurilor” (Matei III, 2). Liturghia Cuvântului și Liturghia Euharistică ori Liturghia catehumenilor și a credincioșilor continuă cultic unitatea interioară dintre Cuvânt și Taină. Cina pregătită pentru noi în cadrul Sfintei Liturghii este atât a Cuvântului lui Dumnezeu, cât și a Trupului Domnului. După Slăvita Sa Înviere, Mântuitorul, mergând spre Emaus cu ucenicii Săi, le-a

(Continuare în pag. a 2-a)

Despre spiritualitatea și sacralitatea euharistică în timpurile noastre

(Urmare din pag. întâi)

explicat scripturile, apoi, la masă „a luat pâinea, a binecuvântat-o, a frânt-o și le-a dat-o” (Luca XXIV, 13 – 35).

Prin urmare, împărtășirea cu Cuvântul este indispensabilă, împărtășirii cu Trupul, deoarece prin ascultarea cuvântului se naște în noi „crezul” ca prolog al Tainei. Fără afirmarea credinței nu este posibilă participarea la Tainele Bisericii în iconomia Liturghiei; crezul niceo-constantinopolitan precede împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, ajungându-se de la comunicare la cuminecare, căci, de asemenea, înainte de împărtășirea propriu-zisă rostim o altă mărturisire: „Cred, Doamne și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, Care ai venit în lume...”⁶ Crezul este împărtășirea cu Cuvântul în vederea împărtășirii cu Trupul.

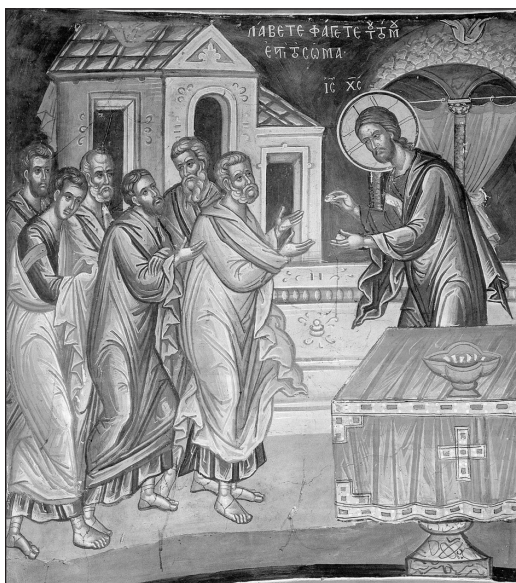
În comparație cu Apusul, unde Cuvântul și Taina sunt concepute separat, Răsăritul creștin n-a privat niciodată Taina de conținutul ei evanghelic. „Toată slujirea este construită pe o bază biblică și, de aceea, necunoașterea Scripturii duce la necunoașterea slujirii divine, duce la ruperea evlaviei liturgice de sensul cel adevărat al legii rugăciunii – al lex orandi...”⁷

Relația dintre Cuvânt și Taină este una de tip perihoretic: Cuvântul este în Taină, dar și Taina este în Cuvânt⁸. Cuvântul „crește și se întărește cu Duhul” în Taină, iar Taina nu poate fi împărtășită decât celui ce crede și dă mărturie despre Cuvânt. Cuvântul este desăvârșit în Taină, „consideră Taina ca fiind împlinirea Sa, căci în Taină Domnul Hristos Cuvântul devine viața noastră”⁹. În același timp însă, sufletul, forma sau puterea formatoare a Tainei este Cuvântul, care imprimă și scoate în relief sensul ei¹⁰.

Împreună-locuirea în Duhul a Tainei și a Cuvântului constituie apoi temelia Bisericii creștine, deoarece, la Ierusalim, prin pogorârea Duhului Sfânt, prin cuvântul rostit de Sfântul Apostol Petru și prin Botez, s-a înființat prima comunitate creștină. Unitatea lăuntrică și ontologică între Cuvânt și Taină, se extinde și crește în sinaxa liturgică. Împreună locuind, Cuvântul și Taina trag comunitatea liturgică spre împreună locuire cu Hristos Cel Înviat. Liturghia catehumenilor sau a Cuvântului și Liturghia credincioșilor ori Euharistică, sunt, așadar, în lumina celor spuse mai sus, într-un raport de reciprocitate și într-o relație de interdependență, de întrepătrundere, fără a uita că Liturghia Euharistică realizează plenar, prin împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos, împreună-locuirea în Împărăția lui Dumnezeu. Dar împărtășirea cu Hristos, în Taina Euharistiei constituie culmea „părtășiei la firea dumnezeiască” (III Petru I, 4), fiindcă dincolo de ea, „nu mai este loc unde să pășim”¹¹. Ea nu exclude însă alte

moduri de prezență și lucrare a lui Hristos în Sfânta Liturghie.

Suntem datori să recunoaștem adevărul și realitatea că Dumnezeu – Duhul Sfânt este dător de putere, de viață care ne face ființa să devină relațională, pentru că El este în același timp „comuniune” (Kinonia: 2 Corinteni 13,13). Prin El ne naștem în Hristos în taina Sfântului Botez și ne încorporăm în trupul istoric a Domnului Hristos care este Biserica, așa cum însăși nașterea lui Hristos a fost „din Duh”, pentru ca fiecare botezat să poată deveni el însuși

Împărtășirea Apostolorilor, icoană de Teofan Cretanul, Mănăstirea Stavronichita, Sfântul Munte Athos, 1546.

„Hristos”, adică ființa de comuniune și prin urmare, de adevărată viață. De două mii de ani fiecare Liturghie, fiecare Sfântă Taină este un *eveniment al Cincizecimii*. Sfânta Liturghie îl revelează pe Hristos. Adevărul ca vizită, ca prezență și realism dar nu din afară ci ca „trup” adică interior propriei noastre experiențe, dar ca o comuniune în interiorul Bisericii, a comunității ei și nu într-o cunoaștere rațională sau într-o experiență mistică interioară individuală ruptă de biserică, ca și comuniune cu Hristos în Duhul Sfânt, căci o asemenea formă de religie este naturalism religios.

În altă ordine de idei, Sfintele Taine continuă și desăvârșesc marile evenimente biblice, dar începutul trebuie căutat în Sfintele Scripturi. Biserica, asistată fiind de Duhul Sfânt, a „cules Tainele din pomul sfânt al Bibliei, ca fructe coapte și pline de gingășie, și ne oferă să bem băutura și să mâncăm mâncarea Cuvântului și să trăim realitatea cea mai cutremurătoare: venirea lui Hristos”¹². Către aceste valori sacramental-liturgice este îndreptat orice credincios al Bisericii, ce se dorește a fi membru viu al acestui trup tainic – Biserica – al cărui cap este Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos – Dumnezeu, într-o vreme în

care Biserica este confruntată cu un duh al desacralizării și cu un proces al secularizării care-și îndreaptă atenția către creație, așezându-l pe om în locul creatorului.

Toate aceste adevăruri și realități ajung la noi ca rezultat al unei transmișeri istorice, dar istoria în înțelesul vieții euharistice, condiționată fiind de caracterul de anamneză (amintire) și epicleză (invocare) al Euharistiei. În cadrul ei istoria încetează de a mai fi o succesiune de evenimente care vin din trecut în prezent, în direcție liniară. *Adevărul nu vine la noi doar pe calea delegării: Hristos-Apostoli-Episcopi în desfășurare liniară, el vine ca eveniment al Cincizecimii, cu alte cuvinte, ca o coborâre a Duhului Sfânt, ce asumă istoria liniară într-un prezent harismatic.* Toate Sfintele Taine sunt evenimente harismatice, realități ale Cincizecimii.

De aici exigența și responsabilitatea Bisericii în istorie față de ereziile care s-au rupt de misterul divin al Bisericii. Dogmele sale sunt în primul rând afirmații ce privesc mântuirea omului, obiceiul lor este să elibereze chipul original și original al lui Hristos – Calea, Adevărul și Viața, de distorsiunile unor erezii, pentru a ajuta comunitatea Bisericii să păstreze în învățatura corectă despre Hristos și prin urmare, viața ca prezență a lui Hristos în Biserică. De ce toate acestea? Pentru că neamul omenesc atinge o criză spirituală fără precedent, uitând că „centrul de gravitate al Bisericii, al omului și al întregii creații se află în Sfânta Treime ca izvor de sfințire și viață veșnică pentru cei ce cred în Hristos”¹³. Iar izvorul viu și nesecat la

care suntem chemați cu insistență de către Bunul Dumnezeu este Liturghia creștinătății noastre ortodoxe, îmbogățită succesiv prin „creația colectivă și anonimă a pietății poporului și a liturghisitorilor, nu impusă prin ordine papale sau decrete sinodale, ci generalizată cu încetul prin acceptarea și îmbrățișarea ei benevolă de către toate popoarele ortodoxe, pentru frumusețea, profunzimea și valoarea ei”¹⁴.

Suntem, în aceste vremuri, martorii și părtașii la un proces complex de globalizare, întemeiat pe o mondializare, simțită în toate aspectele vieții: social, politic, cultural și chiar religios. Se (re)structurează state, culturi tradiționale, economii naționale etc. Cu scopul de se contura structuri ori societăți transnaționale, ce vor fi controlate doar de o minoritate suprapolitică și de o elită economică. În societatea actuală, contemporană întâlnim oameni răvășiți din punct de vedere interior și dezbinăți lăuntric, care nu conștientizează relația lor cu Dumnezeu, cu semenii, cu ei înșiși. Pretențiile și solicitările lor religioase sunt „satisfăcute mecanic, prin obișnuințe de familie sau uzanțe sociale, cărora ei nu le adaugă nimic care să însemne un fior su-

(Continuare în pag. a 3-a)

Despre spiritualitatea și sacralitatea euharistică în timpurile noastre

(Urmare din pag. a 2-a)

fletesc, o cutremurare lăuntrică, o aderență cerebrală¹⁵.

Într-o asemenea situație, globalizarea ideologică încearcă să se substituie unității în Hristos, universalității creștine și lovește puternic în demnitatea persoanei umane, afirmată și susținută de creștinism: „În timp ce pare că-i unește pe oameni în exterior sau favorizează apropierea reciprocă a acestora, că elimină barierele despărțitoare dintre ei și facilitează comunicarea, în realitate ea duce la transformarea popoarelor în mase de indivizi, la nivelarea culturilor, la amestecul (sincretismul) religiilor, la omogenizarea înfățișării și comportamentului oamenilor... la anihilarea omului ca persoană¹⁶.”

Universalitatea creștină, însă, se construiește diametral opus la nivel personal, cât și la nivelul comuniunii, pornind din interiorul omului, înălțându-l spre Dumnezeu, spre Împărăția Sa, pe care o „invocăm” să vină. Și, într-adevăr, această legătură lăuntrică, ființială și ontologică a omului cu Dumnezeu se încununează cu unirea în chip

tainic prin Euharistie, prin Sfânta Liturghie, un „bun prețios deja dat, existent, care trebuie numai reînviat și revalorificat”¹⁷, evidențiind faptul că este datoria Bisericii

să se implice în spiritualizarea societății, având conștiința că „un viitor fără Biserică e un viitor fără viitor”¹⁸.

Drd. Stelian Gomboș

¹ Nicolae Popoviciu (viitor Episcop al Oradiei), Epicleza Euharistică, (teză de doctorat), Editura Librăriei Arhidiecezane, Sibiu, 1933, p. 1.

² Panayotis Nellas, Omul – animal îndumnezeit, Editura Deisis, Sibiu, 1994, p. 93.

³ Alexandre Schmemmann, Euharistia – Taina Împărăției, trad. de Pr. Boris Răduleanu, Editura Anastasia, București, 1999, p. 168.

⁴ Panayotis Nellas, Op. cit., p. 92.

⁵ Pr. Prof. Dumitru Radu, Caracterul eclesiolgic al Sfințelor Taine și problema intercomuniunii, (teză de doctorat), în rev. „Ortodoxia”, anul XXX (1978), nr. 1-2, p. 20.

⁶ Liturghier, E.I.B.M.B.O.R., București, 2000, p. 176.

⁷ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986, p. 102-103.

⁸ Alexandre Schmemmann, Op. cit., p. 72.

⁹ Ibidem, p. 74.

¹⁰ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Op. cit., p. 101-102.

¹¹ Nicolae Cabasila, Despre viața în Hristos, trad. de Pr. Dr. Teodor Bodogae, E.I.B.M.B.O.R., București, 1989, p. 193.

¹² Paul Evdochimov, Rugul aprins, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1994, p. 64.

¹³ Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, Cuvânt înainte la lucrarea Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Participarea la Liturghie, Editura România Creștină, București, 1999, p. 10.

¹⁴ Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Participarea la Liturghie, p. 37.

¹⁵ Ioan Gh. Savin, Iconoclaști și apostatai contemporani, Editura Anastasia, București, 1995, p. 123.

¹⁶ Georgios Mantzaridis, Globalizare și universalitate, trad. de Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, Editura Bizantină, București, 2002, p. 6.

¹⁷ Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Op. cit., p. 38.

¹⁸ Mitropolitul Antonie Plămădeală, Biserica în mers, vol. I, Editura Arhiepiscopiei Sibiului, 1999, p. 228.

Viața după moarte

Doamne, „ce este omul că-l pomeniști pe el? Sau fiul omului că-l cercetezi pe el? Micșoratu-l-ai pe dânsul cu puțin față de îngeri; cu slavă și cu cinste l-ai încununat pe el și l-ai pus pe dânsul stăpân peste lucrurile mâinilor Tale. Toate le-ai supus sub picioarele lui.”

Cum ar fi cu puțință ca această făptură înaltă, **omul**, să se stingă definitiv, odată cu viața aceasta? Dacă el ar fi zidit numai pentru viața de aici, atunci cu adevărat n-ar însemna mai nimic. Ce poate fi viața pământească altceva decât o nălucă? Nestatornică, șovăitoare și mincinoasă, nu are nimic desăvârșit în ea. Bucuriile ei..., urmate de întristare; bogăția..., urmată de sărăcie; sănătatea..., foarte adesea zdruncinată de necazuri, suferințe și boli. Viața însăși poate fi oricând curmată prin moarte; însă mare este taina morții! Dintotdeauna omul s-a întrebat ce-i dincolo de ea, fiind de neocolit în viața sa. Moartea este totuși pentru om împotriva firii, căci „Dumnezeu a zidit pe om spre nescricăciune și l-a făcut după chipul slavei Sale”. Omul nu a fost creat spre moarte, ci spre viață. Dintru început el a fost înzestrat cu libertate. Însă, de bună voie a ales păcatul, s-a abătut de la calea cea sfântă și prin voia lui liberă a căzut de la vrednicia cea dintâi.

După cădere, firea omenească a devenit supusă păcatului. Ca să-l scape pe om din această robie, Dumnezeu a lăsat moartea ca mijloc de a împiedica căderea lui la nesfârșit, ca prin acest tribut să poată trece în viața viitoare transfigurat și îmbrăcat în trup nemuritor. Prin lucrarea Sa mântuitoare pentru noi, Hristos a schimbat sensul morții și, în chip minunat, cel mai mare dintre rele – nenorocirea care ne păștea inevitabil, moartea adusă de diavol peste lume – Dumnezeu l-a întors spre slava și lauda noastră.

Moartea lui Hristos este „omorârea morții”, iar Învierea Sa – biruința și înstăpânirea pentru

totdeauna a Vieții celei veșnice și nescricăcioase. Acum nu mai murim ca niște osândiți, ci așteptăm ca niște ridicăți din moarte învierea cea de obște, pe care o va plini la timpul cuvenit Cel care a lucrat-o întru Sine și ne-a dat-o în dar, dacă ne vom uni cu El.

Îngerul în fața Mormântului gol, Catoliconul Mănăstirii Filantropion, Insula Ioanina, 1542.

Trupurile încă mor, dar moartea nu mai este nimicire, ci somn și odihnă. Cât privește sufletele, ea nu mai are asupra lor nici o putere, nu le mai stăpânește. Totuși, între moartea dreptului și moartea păcătosului este o mare deosebire. Moartea dreptului este dulce, pașnică și frumoasă, în vreme ce moartea păcătosului este cumplită.

Sufletul la ieșirea din trup, după pecetea faptelor bune sau rele săvârșite în viața pământească, pe care o poartă asupra sa, se unește fie cu îngerii buni în rai, fie cu îngerii întunericului în iad. După desprinderea de povara trupului care i-a fost în viață potrivit, rău slujbaş, care tot timpul l-a îndemnat spre răutate și spre păcat, spre plăceri și spre tot ce este contrar mântuirii, sufletul mai rămâne pe pământ două zile. I se îngăduie să călătorească pe pământ ori încotro vrea, însoțit fiind mereu de îngerii care sunt cu el.

Astfel sufletul cel ce a fost iubitor de trup hălăduiește uneori prin casa unde i-a fost așezat trupul, ca o pasăre ce-și caută cuibul său: spre mângâierea rudelor și pentru dragostea trupului din care a ieșit. Sufletul virtuos, însă, se duce în locurile unde obișnuia să facă fapte bune.

A treia zi este ziua înmormântării, când sufletul se înalță la ceruri, străbătând înfricoșata cale a văzduhului și fiind judecat de către duhurile rele pentru toate faptele, cuvintele și gândurile sale cele rele și necuviincioase pe care le-a lucrat în viață. Anevoioasă și tristă este această cale, chiar și pentru cei dreți, căci se spune că și „dreptul cu anevoie scapă”. Ce trebuie oare să fie pentru sufletul păcătos, care nu s-a curățit de patimile sale? „Rugați-vă pentru mine, rudelor și cunoscuților – strigă atunci sufletul prin gura Bisericii – ca să nu mă rânduiesc, după păcatele mele, la locul cel de muncă”.

Pentru aceasta Biserica a rânduit să se facă rugăciuni și pomeniri, așa- numitele Parastase, ca Dumnezeu să privească cu bunăvoință spre suflet și să-i treacă cu vederea păcatele ce le-a făcut în această viață. Pomenirile se fac mai cu seamă în zilele: a treia, a noua și a patruzecoa – pentru o anumită însemnătate:

în cea de-a treia zi Domnul, Cel ce a înviat

(Continuare în pag. a 4-a)

Viața după moarte

(Urmare din pag. a 3-a)

a treia zi din morți, poruncește sufletului ca, urmând învierii Sale, să se înalțe la ceruri pentru a se închina Făcătorului său. La mijlocirile celor vii, sufletul primește mângâiere prin îngerul său păzitor în înfristarea ce l-a cuprins pentru desăvârșirea deșăvârșită de trup.

După această închinare este dus să vadă minunatele și feluritele locașuri ale sfinților, frumusețile raiului. Călătoria în locașurile cerești durează șase zile. Sufletul îl laudă și preamărește pe Dumnezeu, Cel ce a pregătit pentru aleșii Săi o atât de mare fericire și slavă.

În a noua zi sufletul se urcă iarăși la tronul Dumnezeirii, spre a se închina a doua oară. De această dată, după închinare, la porunca Stăpânului tuturor, sufletul este dus în iad și i se arată locurile de chin de acolo: cămările iadului și feluritele pedepse ale celor nelegiuți. Călătorește prin iad treizeci de zile, tremurând ca nu cumva să ajungă și el acolo.

În a patruzecia zi, după exemplul Domnului Care după ce a săvârșit lucrarea mântuirii

noastre prin viața și moartea Sa, a plinit-o cu înălțarea Sa la ceruri în a patruzecia zi, asemenea și sufletul, încheindu-și cursul existenței pământești, primește în a patruzecia zi pedeapsa sau răsplata cuvenită. În această stare va petrece până la Judecata de Apoi, cea a toată lumea, când sentința se va anunța definitiv, pentru veșnicie, fără vreo posibilitate de schimbare.

Biserica a rânduit parastas și **la un an după moarte**, iar apoi în fiecare an, pentru că ziua morții este socotită totodată zi a nașterii întru cele cerești, în lumea de dincolo, în veșnicie. În acest fel mărturisim credința în nemurirea sufletelor.

Omul numai cât este în viață poate lucra pentru dobândirea mântuirii. După moarte nu mai este pocăință, nu se mai poate ajuta pe sine cu nimic. Doar cei rămași în viață mai pot lucra pentru el, cerând de la Dumnezeu iertarea păcatelor și slobozirea de greșeli, prefăcându-le soarta într-una mai bună. Astfel înțelegem rostul rugăciunilor pentru cel plecat

de aici, datorită celor rămași de a se îngriji de soarta în veșnicie a celor adormiți, cerând mila lui Dumnezeu. Noi toți, vii și morți, suntem mădularele aceluiași trup tainic al lui Hristos, formând o singură Biserică.

Dragostea păstrează neîntreruptă comuniunea cu ei și ne îndeamnă să le venim în ajutor. Cea mai mare binefacere și cel mai mare folos pentru sufletul celui adormit este pomenirea lui la Sfânta Liturghie, Jertfa cea nesângeroasă prin care se spală păcatele.

Orice pomenire, orice rugăciune sau milostenie pe care o vom face pentru ei în numele Domnului nostru Iisus Hristos, va fi de mare folos și ușurare pentru sufletul lor. Iar noi vom câștiga binecuvântarea Părintelui ceresc în a Cărui stăpânire suntem cu toții, vii și morți: „Amin zic vouă: întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei mici, Mie Mi-ați făcut”.

Așadar: „Lucrați cât este Lumină, că vine noaptea și nu veți mai putea lucra nimic”.

Rasofora Dionisia Jordan
Mănăstirea Nera

Evenimente importante din viața Episcopiei în anul 2009

(Urmare din numărul anterior)

3 octombrie – La invitația PS Iustin Sigheteanul și a credincioșilor Ioan și Elena Micle, Ierarhul Giulei, PS Siluan, a coliturghisit împreună cu Arhiepiscopul Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului în parohia Viile Satu Mare, unde au sfințit paraclisul cu hramul „Sfântul Ciprian” și au pus piatra de temelie a noii biserici cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului”, din aceeași parohie. La întoarcere, a primit la Centrul Eparhial o delegație din Bistrița și pe Doamna Ambasador Irina Comaroschi.

4 octombrie – Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a organizat a doua ediție a manifestării culturale de păstrare a obiceiurilor și folclorului românesc, intitulată: „La Obârșii, la Izvor”. Programul a început cu oficierea în Catedrala din Giula a Sfintei Liturghii de către PS Siluan, Ierarhul Giulei, înconjurat de un sobor de preoți ai Eparhiei noastre și alți preoți veniți din România: Arhid. Prof. Dr. Constantin Voicu, de la Facultatea de Teologie din Sibiu și Pr. Ioan Pinteș din Bistrița. Răspunsurile liturgice au fost date de către Corala „Psalmodia Varadiensis” din Oradea, condusă de Pr. Conf. Univ. Dr. Mihai Brie. După masă, în sala mare a Centrului Cultural din cadrul Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula a avut loc un spectacol cultural folcloric, protagoniști fiind artiști din județul Bistrița-Năsăud și ansamblurile folclorice „Păunița” din Sângeorz-

Băi și „Plaiurile Bârgăului din Prundu Bârgăului. La manifestarea organizată de Episcopia a fost prezenți credincioși români din majoritatea parohiilor românești din Ungaria, precum și reprezentanți ai unor instituții din Ungaria și România, Doamna Primar a Giulei, Perjési Klára, Excelența Sa, Doam-

na Irina Comaroschi, Ambasador al României la Budapesta, Domnul Ioan Fodoreanu, Consulul General al României la Giula și Domnul Răzvan Ciolcă, Viceconsul al României la Seghedin. Episcopia a avut ca parteneri în organizarea acestei manifestări Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Asociația pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere din Oradea, Autogovernarea Românească din Macău, Fundația Publică pentru Minorități din Budapesta, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula.

6 octombrie – Chiriarul Giulei a făcut o vizită la Episcopia Aradului, unde a fost primit de către PS Timotei al Aradului, discutând despre posibilitatea unei împreună-slujiri la parohia din Chelmac.

7 octombrie – PS Siluan a efectuat o vizită pastorală la Școala

în legătură cu ridicarea unei statui a Mitropolitului Andrei Șaguna la Giula.

11 octombrie – Împreună cu PS Lucian al Caransebeșului și PS Timotei al Aradului, Ierarhul Giulei a oficiat Sfânta Liturghie în biserica din Chelmac, satul natal al Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria. După săvârșirea Sfintei Liturghii, cei trei Ierarhi au sfințit Troița din fața bisericii și au ținut o slujbă de pomenire pentru preoții slujitori ai acestei parohii, înmormântați în curtea bisericii.

12 octombrie – PS Siluan a primit la Centrul Eparhial pe Domnul Beres Istvan, Arhitectul-Șef al Primăriei din Giula, în legătură cu formalitățile și procedurile de urmat pentru obținerea aprobării de amplasare a statuii Mitropolitului Andrei Șaguna.

14 octombrie – Cu ocazia hramului parohiei din Giula Mică, „Sfânta Cuvioasă Parascheva”, PS Siluan, Episcopul Giulei, a săvârșit Sfânta Liturghie înconjurat de un sobor de preoți. La sărbătoare au fost prezenți mai mulți reprezentanți ai Instituțiilor românești din Ungaria. PS Siluan a participat, de asemenea, la lansarea volumului „Biserici de lemn din Județul Arad”, care a avut loc la Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, în cadrul manifestării numite „Strângeri de mâini”, fiind prezenți și membri ai Consiliului Local din Giula și Consiliul Local din Arad.

(Continuare în numărul următor)